

Univerzitet u Beogradu – Građevinski fakultet
Odsek za hidrotehniku i vodno ekološko inženjerstvo

MASTER RAD

Analiza rada akustičnog Dopler senzora brzine u jednoj tački

Kandidat:
Jovan Đorđević 593/15

Mentori:
Dušan Prodanović
Damjan Ivetić

Septembar, 2019.

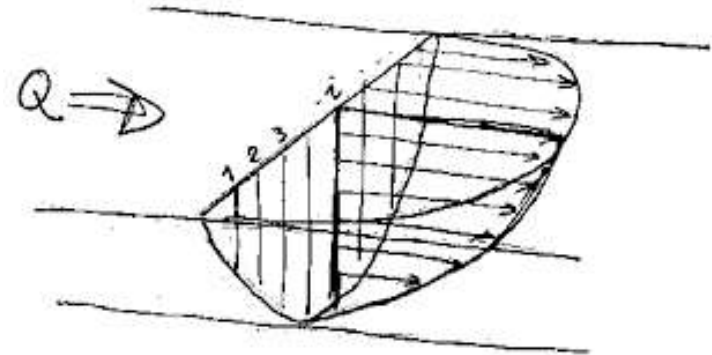
Sadržaj prezentacije:

- Zašto merimo brzinu vodotoka?
- Upoznavanje sa Dopler senzorom i njegovim karakteristikama
- Problemi u radu
- Laboratorijske instalacije
- Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima
- Merenje brzina u otvorenom kanalu
- Obrada signala
- Zaključci

Zašto merimo brzinu vodotoka?

1. dimenzionisanje hidrotehničkih objekata
2. upravljanje hidrotehničkim sistemima

$$Q = V \times A \text{ (m}^3\text{/s)}$$

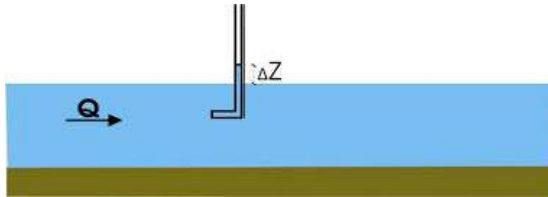

Upoznavanje sa Dopler senzorom i njegovim karakteristikama

Metode za merenje brzine u tački:

1. Kontaktne

Pitoova cev

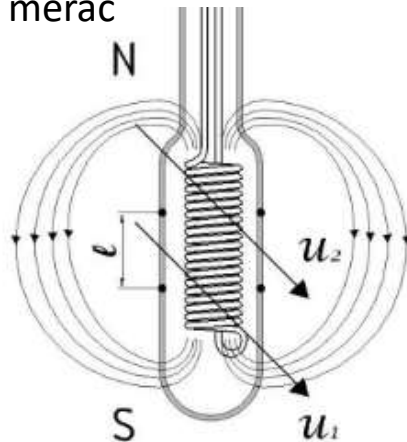

Hidrometrijsko krilo

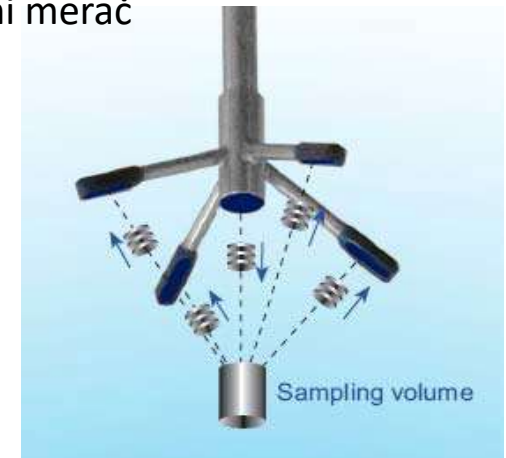

2. Bezkontaktne

Elektromagnetni merač

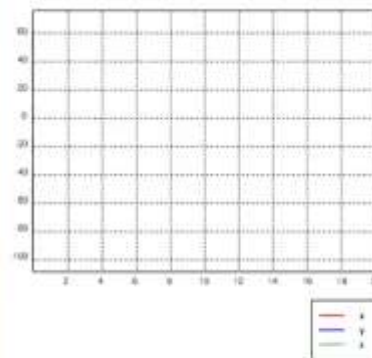

Ultrazvučni merač

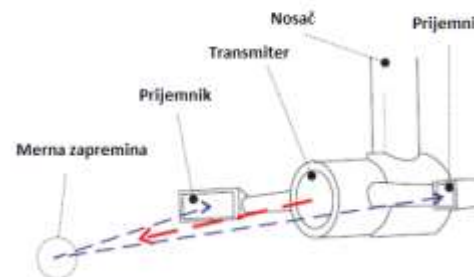

Upoznavanje sa Dopler senzorom i njegovim karakteristikama

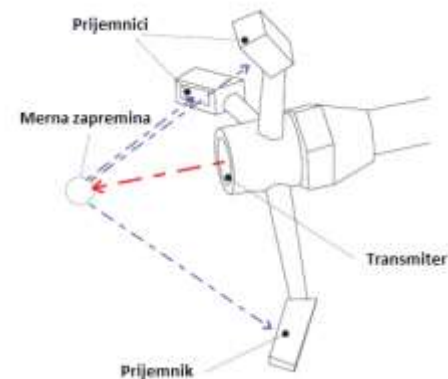
Princip rada Akustičnog Dopler Anemometra (ADA) se zasniva na efektu Doplerovog pomaka.

2D sonda

3D sonda

Problemi u radu ADA sonde

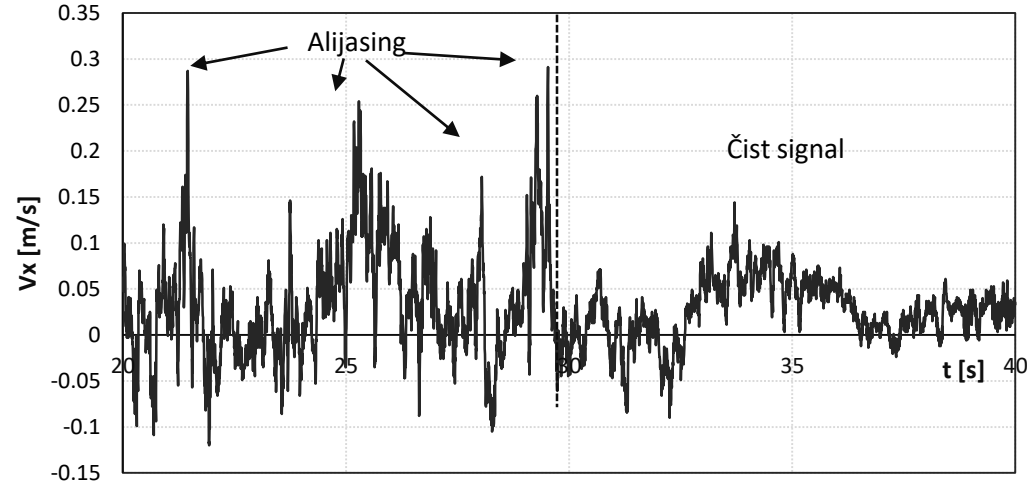
- Blizina čvrste konture

Preporučuje se da merna zapremina bude udaljena od čvrste konture 3 – 4,5cm u oba pravca. (Chanson, 2008).

- Parametar SNR opada ispod 15dB, ako nije ispunjen prethodni uslov.

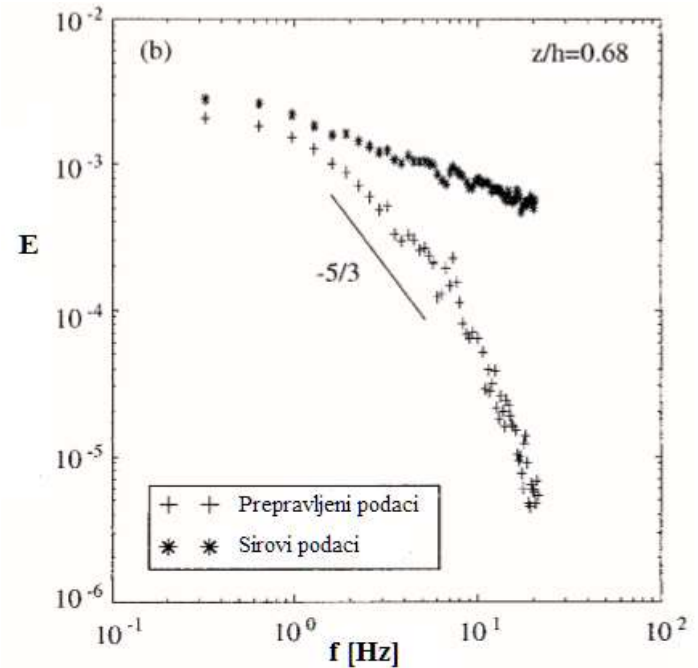
- Alijasing

- Javljaju se pikovi ekstremnih vrednosti
- Uzrok je nedostatak suspendovanih čestica
- Otklanja se „zasejavanjem“

Problemi u radu ADA sonde

- Doplerov šum
- Pojava Doplerovog šuma je prisutna u slučaju merenja turbulentnih karakteristika bilo kojim uređajem koje se zasniva na Doplerovom principu (Garcia и сарадници, 2005).
- Sličan „belom“ šumu
- Ne utiče na srednju brzinu, ali je izražen na energetskom spektru u zoni velikih frekvencija.

Laboratorijske instalacije

Recirkulacioni rezervoar

Otvoreni kanal

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

---

- Uticaj saliniteta na rad ADA senzora

$$C = 1444.5 + 4.6t - 0.04447t^2 + 0.01821d + 1.31115(\eta - 34) \text{ [m/s]}$$

C – brzina prostiranja talasa (m/s)

t – temperatura vode (°C)

d – dubina vode (m)

η – slanost vode (‰)

Tri različita podešavanja pri merenju funkcijom Distance Check:

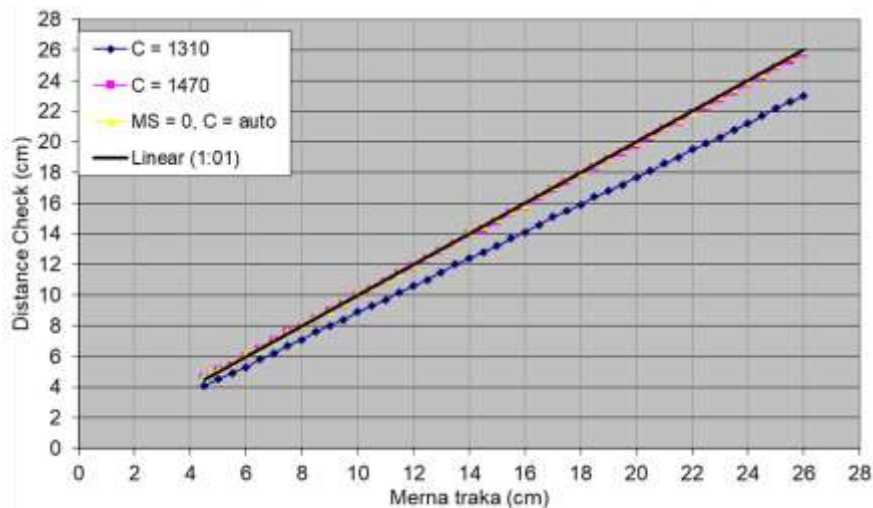
1. $C = 1310 \text{ m/s}$

2. $C = 1470 \text{ m/s}$

3. Measured Salinity = 0

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

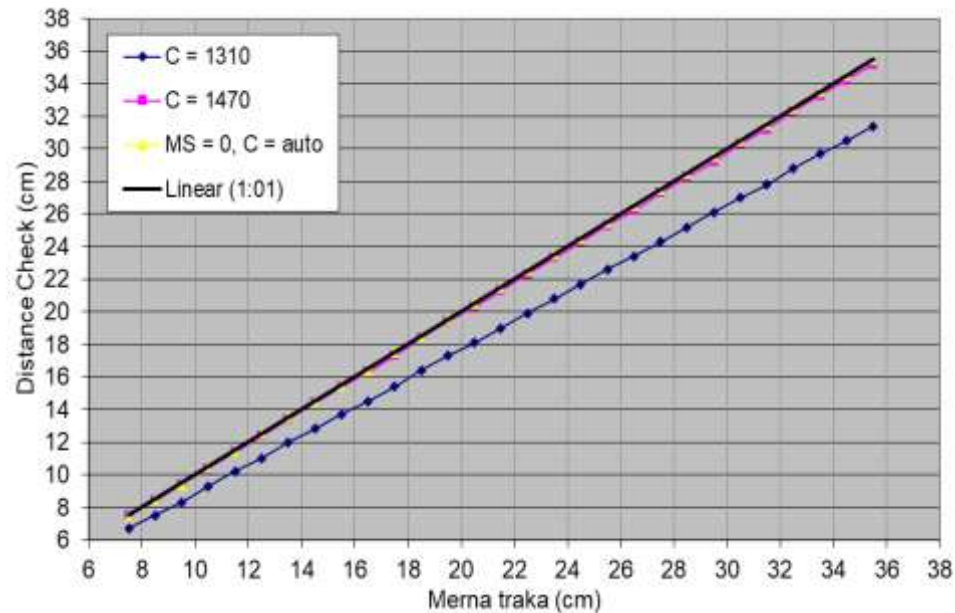
- Uticaj saliniteta na rad ADA senzora
  - originalna dispozicija sa duplim dnom
  - glatko metalno dno

Mereno je uporedo funkcijom Distance Check i mernom trakom sa milimetarskom podelom.

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

- hrapavo metalno dno

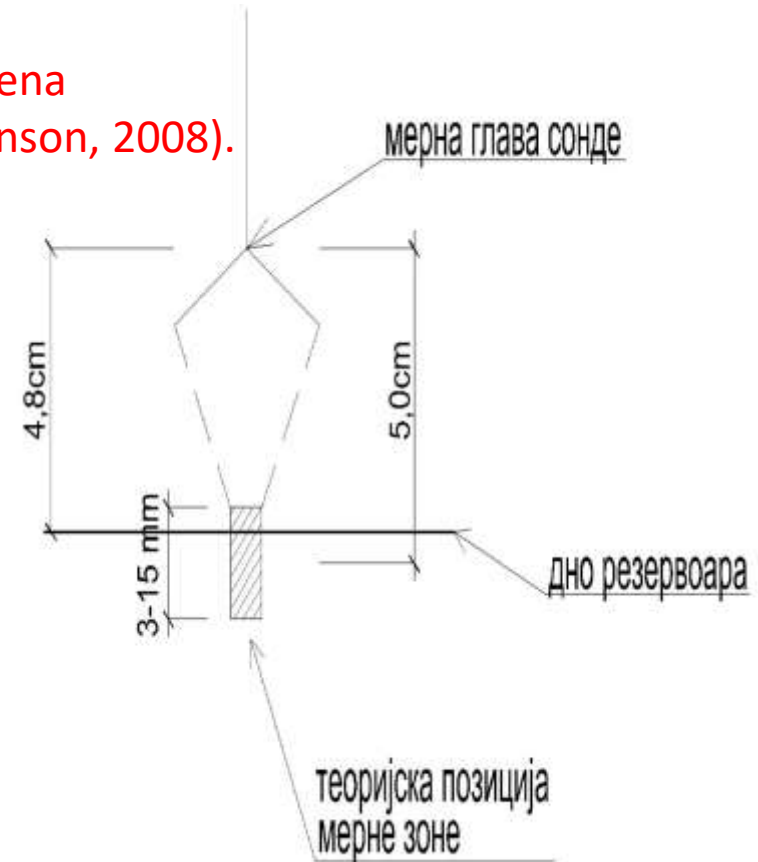
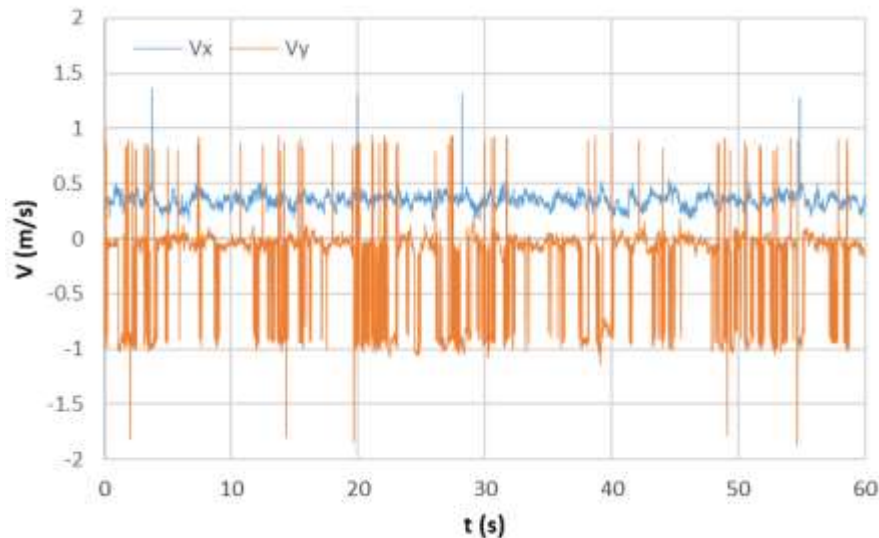

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

- Uticaj blizine čvrste konture na rad ADA senzora

Preporučuje se da merna zapremina bude udaljena od čvrste konture 3 – 4,5cm u oba pravca. (Chanson, 2008).

- uticaj dna

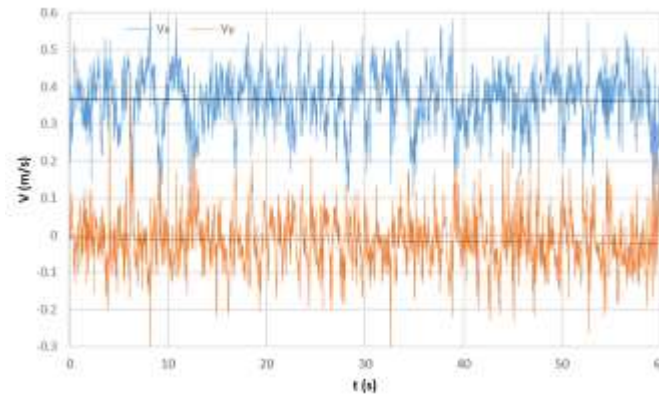

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

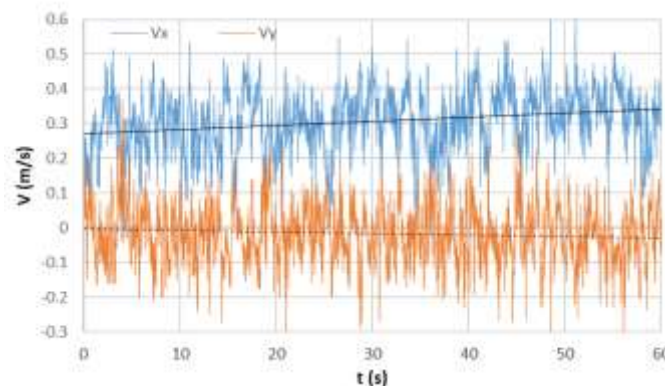
- Uticaj blizine čvrste konture na rad ADA senzora

- uticaj bočnih ivica

merna zona udaljena
2,2cm od ivice

merna zona udaljena
5,0cm od ivice

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

---

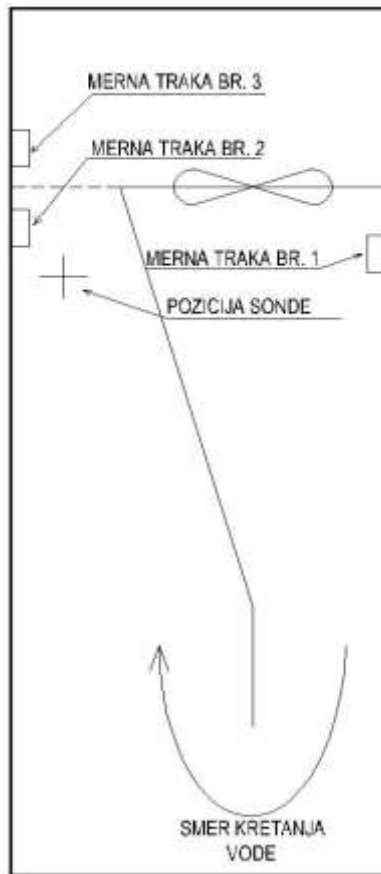
- Dodatno merenje

- Snima se signal prilikom pokretanja motora
- Voda iz faze mirovanja počinje da se kreće
- Prati se kretanje talasa od motora do sonde
- Sonda je udaljena od čvrstih kontura
- Dodata pregrada nizvodno od sonde

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

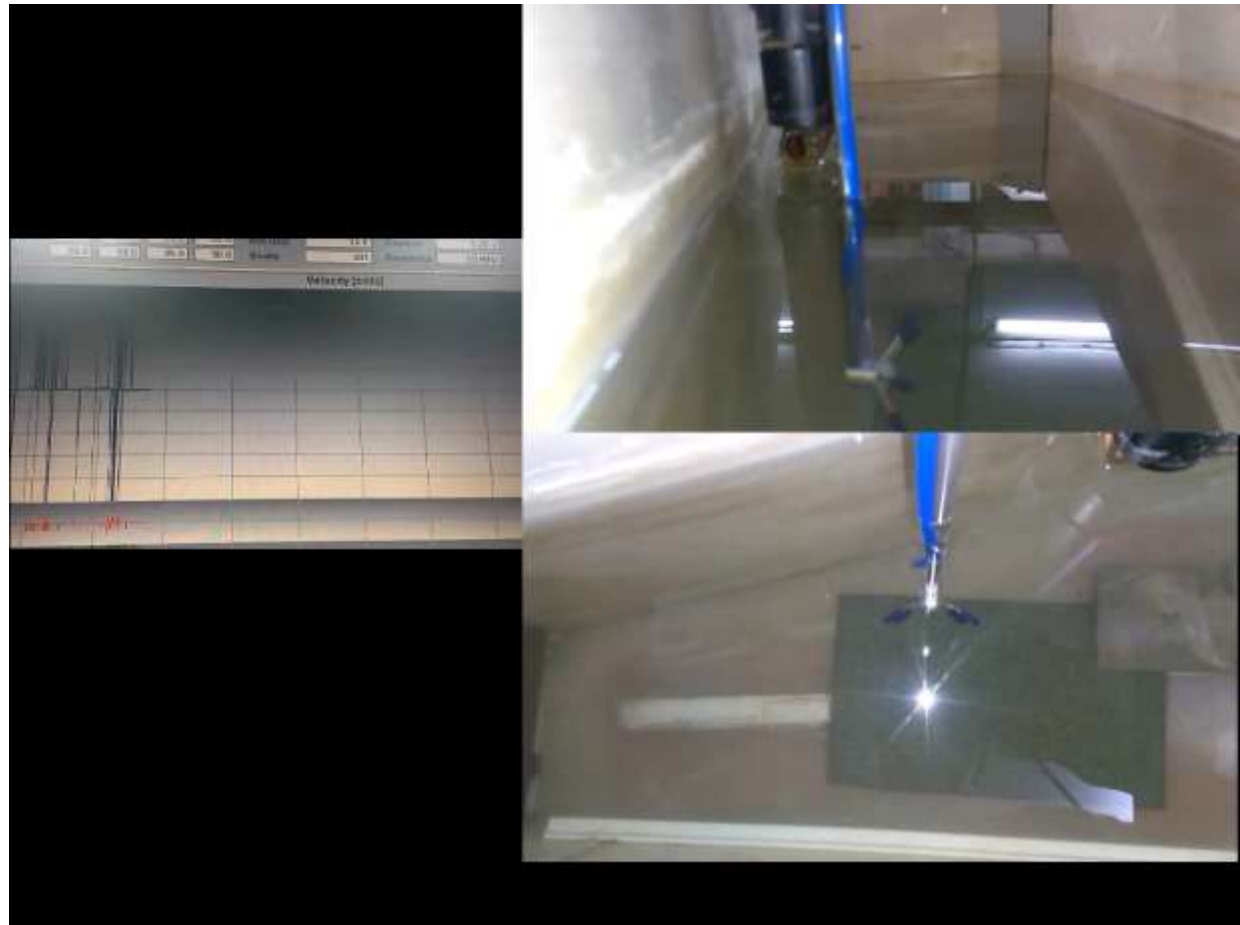
- Dodatno merenje (snimanje 3D sondom)

Analiziranje radnih karakteristika ADA senzora u graničnim uslovima

---

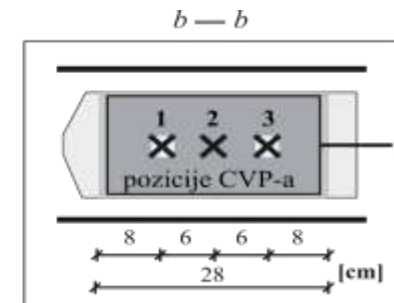
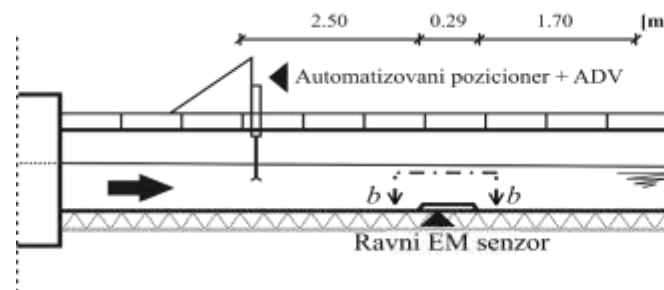
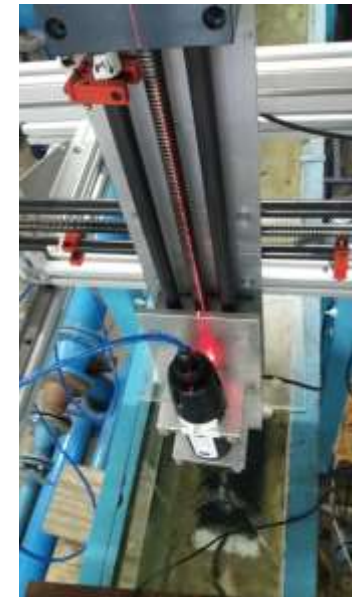
- Dodatno merenje (snimanje 2D sondom)

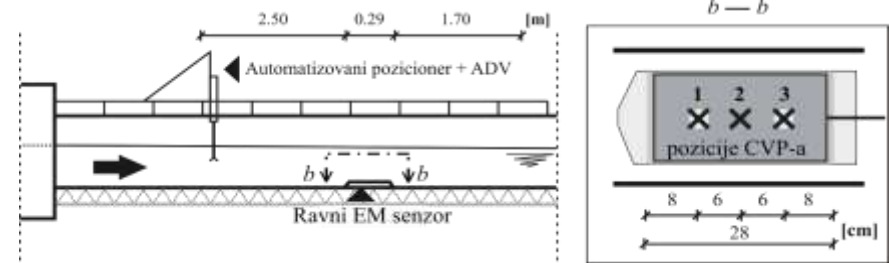
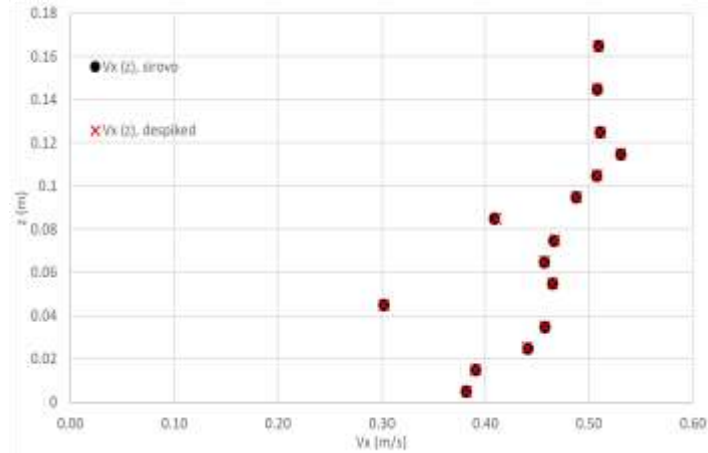
Merenje brzina u otvorenom kanalu

- Protok: $Q=33,3\text{L/s}$
- Dubina: $H=32,4\text{cm}$
- Debljina sonde: $2,2\text{cm}$
- Mereno je u vertikalama CVP1, 2 i 3, iznad EM sonde
- Početna pozicija sonde: $z=5\text{cm}$ (od EM sonde)

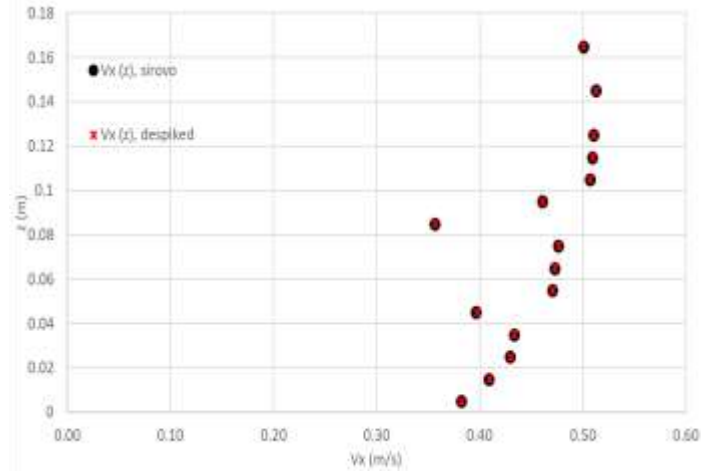

Obrada signala

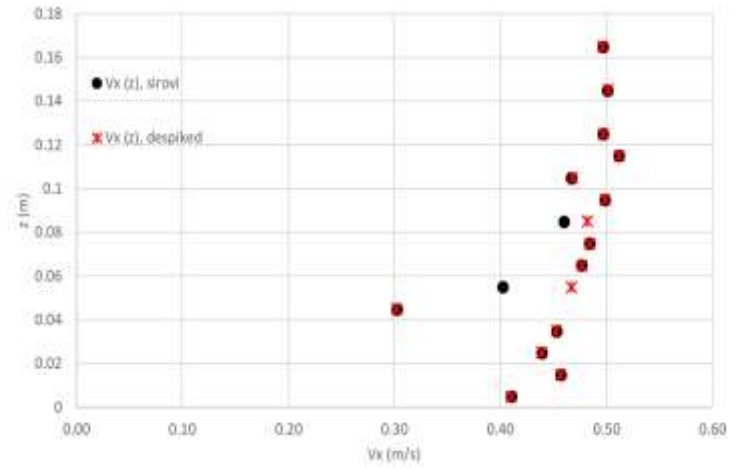
CVP1

CVP2

CVP3

Zaključci

- „Vectrino +“ sonda daje najbolje rezultate za $MS=0$
- Previše glatko i sjajno dno loše utiče na kvalitet signala.
- Rezultati uz čvrstu konturu su merljivi i kvalitet signala dobar. Analizirano uz konturu od pleksiglasa, te nije ponovljivo u prirodi.
- Kanal pruža znatno povoljnije uslove tečenja od rezervoara.
- Alijasing se javlja ako u vodi ima nedovoljno sidinga, ali i ako ga ima previše.
- Obradom signala su uklonjeni pikovi i zamenjeni interpolovanim podacima iz kubnog polinoma.

Univerzitet u Beogradu – Građevinski fakultet
Odsek za hidrotehniku i vodno ekološko inženjerstvo

MASTER RAD

Analiza rada akustičnog Dopler senzora brzine u jednoj tački

Kandidat:
Jovan Đorđević 593/15

Mentori:
Dušan Prodanović
Damjan Ivetić

Septembar, 2019.